

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžr/87/2014
Identifikačné číslo spisu:	1012201399
Dátum vydania rozhodnutia:	01.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Gerdová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1012201399.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Gerdovej a sudcov JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Jozefa Milučkého v právnej veci navrhovateľa: Slovenský pozemkový fond, Búdková 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345, proti odporcovi: Okresný úrad Bratislava - pozemkový a lesný odbor (pôvodne Obvodný pozemkový úrad v Bratislave), Trenčianska 55, 821 09 Bratislava, za účasti: 1/ PhMr. K. N., rod. K., K., 2/ MUDr. X. K., rod. K., U., 3/ E. D., rod. H., D., 4/ K. H., rod. D., V., všetky zastúpené: HMG & PARTNERS, s.r.o., Advokátska kancelária so sídlom Štefanovičova 12, 811 04 Bratislava, 5/ Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava, o preskúmanie postupu a zákonnosti rozhodnutia odporcu č. k. 6435/2004, zn. R2-0993/09/2331/12 z 30. mája 2012, v konaní o odvolaní účastníkov konania 1/ až 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/95/2012-49 zo 07. mája 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/95/2012-49 zo dňa 07. mája 2014 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa § 250j ods. 2 písm. a/, písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutie odporcu č. k. 6435/2004, zn. R2-0993/09/2331/12 z 30. mája 2012, vec mu vrátil na ďalšie konanie a účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal.

Uvedeným rozhodnutím odporca ako orgán príslušný podľa § 5 ods. 5 zákona č. 330/1991 Zb. vo veci práva na navrátenie vlastníctva k pozemkom uplatneného podľa zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „reštitučný zákon“) v bode I. výroku rozhodnutia rozhodol tak, že účastníci 1/, 2/, 3/, 4/ sú oprávnenými osobami v zmysle ust. § 2 ods. 1, ust. § 2 písm. b/ a písm. c/ zákona a spĺňajú podmienky uvedené v ust. § 3 ods. 1 písm. j/ zákona, nakoľko vlastníctvo k uplatneným pozemkom prešlo na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku kúpnej zmluvy uzavretej v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok.

V bode II. výroku priznal oprávneným osobám právo na náhradu vzhľadom na skutočnosť, že pozemky

v pôvodnom k. ú. D., špecifikované vo výroku rozhodnutia a v podieloch tam uvedených nie je možné v zmysle § 6 ods. 1 písm. a/ a d/ zákona vydať.

V bode III. výroku uložil oprávneným osobám 1/, 2/, 3/, 4// vrátiť štátu kúpnu cenu za pozemky v lehote 90 dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia správneho orgánu a konania mu predchádzajúceho námietku týkajúcu sa niektorých pozemkov, konkrétne pozemkov parc. č. 14701, 14848, ktoré boli predmetom napadnutého rozhodnutia, že mali byť vylúčené z aplikácie zák. č. 503/2003 Z.z., pretože v čase prechodu vlastníctva na štát netvorili poľnohospodársky pôdny fond vyhodnotil ako dôvodnú, pričom nesprávne právne posúdenie k týmto (niektorým) pozemkom vychádzalo z nedostatočne zisteného stavu veci. Ako vyplýva z identifikácie predmetných parciel (z 08.09.2010), podobne ako z listov vlastníctva, na ktorých boli tieto pozemky evidované (č. XXX, XXX), pozemky parc. č. 14701, 14848 boli evidované v čase ich výkupu ako „ostatná plocha“. Takto preukázateľne určené druhy pozemkov zjavne nespádajú do okruhu pozemkov, na ktoré sa vzťahuje zák. č. 503/2003 Z.z. - § 1 písm. a/). Pravdepodobnosti, že pozemok parc. č. 14850/2 (cesta) by mohol spadať do režimu zákona č. 503/2003 Z.z. svedčí fotokópia situácie lokality, v ktorej sa vykúpené pozemky nachádzali, keď parcela č. 14850/2 (cesta) sa nachádza medzi parcelami č. 14853, 14850, 14854, 14855. Odporca bez vykonania akéhokoľvek dokazovania mal za preukázané, že pozemky druhu „ostatná plocha“, resp. „cesta“ sú pozemkami, ktoré tvoria poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria, a preto sa na ne vzťahuje právny režim zák. č. 503/2003 Z.z.

Krajský súd konštatoval, že vzhľadom na zistený skutkový stav pozemky druhu „ostatná plocha“ netvorila poľnohospodársky pôdny fond a ani do neho nepatria, pretože tak platná právna úprava a ani právna úprava platná v čase účinnosti zákona č. 503/2003 Z.z. (zák. č. 220/2004 Z.z., zák. č. 307/1992 Zb.) pod pojmom poľnohospodársky pôdny fond výslovne vymenováva pozemky, ktoré sú v katastri nehnuteľností členené na ornú pôdu, chmeľnice, vinice, záhrady, ovocné sady a trvalé trávne porasty, resp. pozemky, ktoré slúžia na zabezpečenie účelu využívania jednotlivých druhov pozemkov.

Pozemky druhu „ostatná plocha“ boli vykúpené ako „záhrada“ avšak, ako to vyplýva z obsahu samotných kúpnych zmlúv, nenachádzali sa na nich žiadne porasty, ktorá skutočnosť nesvedčí tomu, že by išlo o záhradu. Ak teda odporca bez vykonania akéhokoľvek dokazovania (a následne aj odôvodnenia) pozemky druhu „ostatná plocha“ zaradil do poľnohospodárskeho pôdneho fondu, takýto jeho postup nie je možné kvalifikovať inak ako nedostatočné zistenie stavu veci, dôsledkom čoho je (vo vzťahu k týmto pozemkom) aj nesprávne právne posúdenie veci.

Za dôvodnú považoval krajský súd aj námietku nepreukázania uzatvorených kúpnych zmlúv v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok. Pokiaľ je existencia tiesne jednou z kumulatívnych podmienok navrátenia vlastníctva, je nevyhnutné takýto stav preukázať a až následne posúdiť, či takýto (preukázaný) stav je skutočne stavom tiesne. Na preukázanie stavu tiesne, a to vo vzťahu ku každej uzatvorenej zmluve a prezentovanej hrozby straty zamestnania, bolo potrebné vykonať náležité dokazovanie.

Pokiaľ ide o naplnenie druhej kumulatívnej podmienky navrátenia vlastníctva (v zmysle ust. § 3 ods. 1 písm. j) zákona č. 503/2003 Z.z.), ktorou je existencia nápadne nevýhodných podmienok uzatvorenia kúpnej zmluvy, krajský súd uviedol, že z obsahu kúpnych zmlúv vyplýva, že

- všetky pozemky (bez ohľadu na ich druh) boli vykúpené ako záhrady za max. možnú výkupnú cenu 15 Kčs za m² v zmysle § 15 ods. 1 písm. a) vyhl. č. 47/1969 Zb. o cenách stavieb, že
- súčasťou konečných kúpnych cien boli aj ceny za existujúce porasty, investície, ploty, prípadne drobné stavby, že
- predmetné pozemky boli ich vlastníckmi využívané na oddych, stretávanie sa rodiny a pravdepodobne aj na doplnkové samozásobovanie, ...
- a že predmetné záhrady neslúžili ako existenčný zdroj príjmov - neslúžili ako zdroj obživy a dokonca ani ako doplnkový zdroj príjmov.

Štát vykúpil od vtedajších vlastníkov všetky pozemky za maximálnu možnú cenu, ktorej súčasťou bola aj cena existujúcich porastov, investícií, plotov a drobných stavieb nachádzajúcich sa na pozemkoch, pričom štátu platná právna úprava v čase výkupu pozemkov neumožňovala postupovať iným spôsobom. Znenie zák. č. 503/2003 Z.z. ako dôvod navrátenia vlastníctva k pozemkom nepozná rozdiel medzi trhovou cenou a cenou, za ktorú bol výkup realizovaný. Jediným kritériom aplikácie ust. § 3 ods. 1 písm. j) citovaného zákona je splnenie (okrem stavu tiesne) kumulatívnej podmienky „nápadne

nevýhodných podmienok“.

Na záver súd uviedol, že vzhľadom na uvedené považoval navrhovateľom vznesené námietky o nedostatočne zistenom skutkovom stave a nesprávnom právnom posúdení veci za spôsobilé pre zrušenie rozhodnutia.

Proti rozsudku krajského súdu podali včas odvolanie účastníci 1/ až 4, ktorí navrhli rozsudok krajského súdu zmeniť, rozhodnutie odporcu potvrdiť a priznať im náhradu trov konania, alternatívne rozsudok krajského súdu zrušiť, vec mu vrátiť na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania pre nesprávne právne posúdenie veci, tendenčnosť a nedostatok dôvodov. V dôvodoch rozsiahleho odvolania uviedli, že ich právni predchodcovia boli dotlačení do uzavretia kúpnych zmlúv, ktorými prišli o vlastníctvo záhrad starých rodičov na účel, ktorý nikdy nebol zrealizovaný, nemali možnosť nepodpísať kúpne zmluvy ak nechceli o pozemky prísť ich vyvlastnením a vystaviť sa evidentným represiam, nakoľko išlo o pozemok určený na výstavbu diaľničného mosta (t.j. v socialistickom záujme), s čím úzko súvisí, že tiež boli nútení akceptovať štátom jednostranne určenú kúpnu cenu, pre nich i vo vtedajšej dobe nevýhodnú a nespravodlivú. Namietali, že prvostupňový súd vydal rozsudok, ktorým im odníma právo na navrátenie pozemkov, pričom svoj názor zakladá na údajnom „dodržaní vtedajších cenových predpisov“, ktorý záver objektívne nemôže v právnom štáte a demokratickej spoločnosti obstať. V úvahe súdu absentuje zásadný princíp, že postup demokratického právneho štátu musí náležitým spôsobom hájiť oprávnený záujem reštituenta. Reštitučné nároky sú nárokmi osobitnými, nakoľko sú prejavom snahy štátu priblížiť sa spravodlivosti a napraviť vzniknuté krivdy. Výklad súdu schvaľujúci minimálnu vyhláškovoú cenu ako „zákonnú a legitímnu“ je v ostrom rozpore od hodnotových cieľov reštitúcie o reálnej náprave nespravodlivosti.

Výtýkali súdu, že v prejednávanej veci nesprávne posúdil pozemky parcela č. 14701 (ďalej aj ako „pozemok 1“), 14848 (ďalej aj ako „pozemok 2“), 14850/2 (ďalej aj ako „pozemok 7“) tak, že odporca vykonal klasifikáciu o ich zaradení do poľnohospodárskeho pôdneho fondu bez vykonania akéhokoľvek dokazovania. Uvedený záver nie je správny a nezakladá sa na pravde. V tejto súvislosti poukázali na rozhodnutie Obvodného národného výboru Bratislava II č.: MH/1606/76, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 19.06.1979.

O zmenu druhu pozemku 1 a pozemku 2 požiadalo Riaditeľstvo diaľnic v Bratislave dňa 21.06.1976 Obvodný národný výbor - Bratislava II, pričom v súlade v tom čase platným zákonom č. 53/1966 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu bol pred týmto rozhodnutím potrebný predchádzajúci súhlas Ministerstva poľnohospodárstva a výživy SR, ktorý bol udelený dňa 22.02.1973. Z uvedeného vyplýva, že v čase udelenia predchádzajúceho súhlasu zo strany Ministerstva poľnohospodárstva a výživy SR 22.02.1973, ako aj v čase podania žiadosti Riaditeľstvom diaľnic 21.06.1976, musel byť pozemok 1 a pozemok 2 súčasťou poľnohospodárskeho pôdneho fondu, pretože inak by Riaditeľstvo diaľnic v žiadnom prípade neiniciovalo správne konanie za účelom dosiahnutia zmeny druhu pozemku a jeho vyňatia z poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

K zmene druhu pozemku 1 a pozemku 2 z poľnohospodárskej pôdy a k jeho vyňatiu došlo rozhodnutím o zmene druhu pozemku 1 a pozemku 2 v súlade s § 14 zákona č. 53/1966 Zb., ktoré bolo vydané 02.09.1976 a nadobudlo právoplatnosť dňa 19.06.1979, v dôsledku čoho bola v evidencii nehnuteľností zaznamenaná zmena druhu pozemku 1 a pozemku 2 zo záhrad na ostatné plochy pod č. zmeny 73/79 (čo potvrdzuje tiež stanovisko Správy katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu tvoriace príloha 29 k podaniu zo dňa 09.03.2012). Z tejto skutočnosti vyplýva, že v rozhodujúcom okamihu, t.j. v čase prechodu vlastníckeho práva pozemku 1 na štát (t.j. 28.07.1976) a v čase prechodu vlastníckeho práva pozemku 2 na štát (t.j. 26.11.1976) bol pozemok 1 a pozemok 2 súčasťou poľnohospodárskeho pôdneho fondu a k ich vyňatiu a k zmene druhu pozemku 1 a pozemku 2 došlo až dňom právoplatnosti rozhodnutia o zmene druhu pozemku 1 a pozemku 2, t.j. 19.06.1979. Pre posúdenie reštitučného nároku je nevyhnutné posudzovať druh pozemku v momente prechodu na štát a nakoľko k zmene druhu pozemku 1 a pozemku 2 došlo až po momente prechodu na štát, nie je možné začať touto skutočnosťou reštituentov a brániť tak v náprave spôsobenej majetkovej krivdy, čo vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý vo svojom rozsudku sp. zn. 3 Sžo/197/2010 uviedol, ...v prípade, ak k zmene druhu pozemku dôjde po prechode vlastníctva na štát, je nevyhnutné sa s touto skutočnosťou vysporiadať, nakoľko predpokladom na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady je splnenie podmienky, aby žiadané pozemky mali charakter pôdy ku dňu odňatia podľa zákona č. 503/2003 Z.z. V prípade pozemku 2 vyplýva jeho druh z rozhodnutia Štátneho notárstva Bratislava -

mesto po poručiteľke X. H. rod. J. zo dňa 20.11.1968, ktoré tvorí prílohu č. 28 k podaniu reštituentov zo dňa 09.03.2012, ktoré špecifikuje pozemok 2 ako záhradu. K zmene druhu pozemku došlo činnosťou štátu v rámci prípravy výstavby a nie slobodnou vôľou vlastníka.

Odporca sa v napadnutom rozhodnutí osobitne vysporiadal so skutočnosťou, že od 01.04.1964 mal kataster nehnuteľností iba evidenčný charakter a v zmysle § 3 zákona č. 22/1964 Zb. o evidencii nehnuteľností súlad evidencie nehnuteľností so skutkovým stavom udržiavali orgány Ústrednej správy geodézie a kartografie v okresoch. Z vyjadrenia Správy katastra č. SK 860/11 zo dňa 21.02.2011 vyplýva, že pri vyhotovovaní identifikácie vychádza pri údajoch o pozemku, vrátane jeho druhu, z pôvodných pozemkovoknižných vložiek (ďalej aj „PK vložiek“) prípadne z evidenčných listov vlastníctva, ktoré vznikali po roku 1964 prevzatím údajov z pôvodných PK vložiek, a teda takto určený druh pozemku nie je záväzným. Vzhľadom na skutočnosť, že v tom čase už zápis do katastra nemal konštitutívny, ale iba deklaratórny charakter, štát už sám nepremietal všetky zmeny do katastra.

V ďalšej časti odvolania poukázali na to, že odporca v napadnutom rozhodnutí detailne vysvetlil právne úvahy aktuálnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré ho viedli k záveru, že pozemok 1, pozemok 2 a pozemok 7 je súčasťou poľnohospodárskeho pôdneho fondu, konkrétne v rozsudkoch sp. zn. 6 Sžo/95/2009 zo dňa 16.12.2009, sp. zn. 3 Sžo/197/2010 zo dňa 09.10.2010, v rozsudku sp. zn. 2 Sžo/21/2010 zo dňa 06.04.2011, v rozsudku sp. zn. 6 SžoKS/163/2006 zo dňa 27.11.2007 a v rozsudku Krajského súdu Bratislava sp. zn. 7 Sp/36/2008 zo dňa 12.04.2011.

Z uvedeného vyplýva, že odporca dospel v rozhodnutí k správne mu záveru, že v čase uzatvárania predmetných kúpnych zmlúv všetky pozemky, vrátane pozemku 1, pozemku 2 a pozemku 7 predstavovali poľnohospodársku pôdu v zmysle § 2 písm. b/ zákona o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Nesprávny právny záver súdu prvého stupňa o odporcom nesprávne určenom druhu pozemku 1, pozemku 2 a pozemku 7 je vnútorne nekonzistentný, keď dokonca samotný súd si vo svojom odôvodnení protirečí, keď výslovne vo svojich myšlienkových úvahách potvrdzuje správnosť záveru, že pozemok 14850/2 (cesta) spadá do režimu zák. č. 503/2003 Z.z., t.j. je súčasťou poľnohospodárskeho pôdneho fondu, keď v odôvodnení rozsudku na str. 8 uviedol: „Pravdepodobnosti, že pozemok parc. č. 14850/2 (cesta) by mohol spadať do režimu zák. č. 503/2003 Z.z. svedčí fotokópia situácie lokality, v ktorej sa vykúpené pozemky nachádzali, keď parcela č. 14850/2 (cesta) sa nachádza medzi parcelami č. 14853, 14850, 14854, 14855“.

Súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil aj otázku nesplnenia požiadavky uzavretia zmluvy v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok. Skutočnosť, či boli alebo neboli ocenené porasty na pozemkoch by bola právne relevantná iba v tom prípade, ak by neboli ocenené - v tom prípade by bolo bez ďalšieho zrejmé, že kúpna cena bola nápadne nevýhodná. Ale ak boli porasty ocenené, neznamená to že kúpna cena bola výhodná, keďže často ocenenie porastov bolo vo vyššej sume ako hodnota samotných pozemkov, čo dokazuje absurdnosť prístupu štátu k súkromnému vlastníctvu - t.j., že štátom nanucovaná kúpna cena nepredstavovala skutočnú hodnotu pozemkov, ale iba zlomok zo skutočnej hodnoty. Za absurdnú považujú odvolatelia požiadavku súdu vypočúvať po 35 rokoch či už pôvodných žiadateľov staršieho veku - traja z reštituentov sú starší ako 70 rokov, alebo ich deti, o okolnostiach „predaja“. Pri zisťovaní skutkového stavu je potrebné vychádzať z nálezů Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 127/2010-35 z 22. júna 2010, podľa ktorého sa pri hodnotení reštitučného konania začína uplatňovať nový prvok extenzívneho výkladu, nakoľko „k reštitučným nárokom žiadateľov je potrebné pristupovať zvlášť citlivo, aby v konaní podľa týchto zákonov v súlade so zákonnými záujmami týchto osôb, ktorých ujma na základných ľudských právach a slobodách má byť aspoň čiastočne kompenzovaná, nedochádzalo k ďalším krivdám“, a z rozsudku NS SR sp. zn. 6Sžp/6/2011 z 28.03.2012, z ktorého ...vyplýva pokyn pre orgán verejnej moci, aby „k rozhodovaniu prejednávanej veci, konkrétne k interpretácii reštitučných zákonov pristúpil s určitou veľkorysosťou berúc do úvahy pre minulé režim príznačné nedostatky vtedajšej legislatívy“.

Nesprávny je aj záver súdu, podľa ktorého: ... nie je zrejmé, na základe akých skutočností prišiel odporca k záveru, že pôvodné pozemky každoročne prinášali jeho vlastníkom nemalý materiálny aj peňažný úžitok, nakoľko do spisového materiálu neboli doložené zo strany žiadateľov žiadne doklady k výškam výnosov a dokonca ani z vyjadrení žiadateľov nevyplýva, že by si pôvodní vlastníci prílepšovali predajom plodov ovocných drevín. Podľa názoru reštituentov je evidentné, že záhrada takého rozsahu prináša každoročne veľkú úrodu bez ohľadu na skutočnosť, ktorému druhu plodín či ovocia sa ten ktorý rok darí a inému nie.

Za nesprávny záver súdu považujú o tom, že kúpna cena nezodpovedala skutočnej trhovej cene pozemkov v Bratislave, nakoľko v konaní nebol predložený žiaden dôkaz o výške trhových cien. V dôsledku nepriaznivých okolností boli rodičia pani D., a tiež ona, vystavení ekonomickému, hospodárskemu a najmä sociálnemu stavu, ktorý ich prinútil pod hrozbou vyvlastnenia previesť majetky na štát za kúpnu cenu, aj na tú dobu smiešne nízku, za ktorú nebolo možné zakúpiť žiadne náhradné pozemky a už vôbec nie v lokalite blízkej ich pôvodným pozemkom. Ťaživé okolnosti a neprimeranosť podmienok kúpnych zmlúv preukazuje tiež skutočnosť, že pani N. v čase podpisu kúpnych zmlúv bývala so svojím manželom u svokrovcov, nemali zabezpečené vlastné bývanie, pričom si pôvodne plánovali postaviť rodinný dom na pozemkoch, ktoré boli v jej vlastníctve. V tom čase sa pozemky reálne predávali za niekoľkonásobne vyššiu cenu ako bola vyhlášková cena - t.j. maximálna zákonná kúpna cena. Zvyšok kúpnej ceny presahujúci vyhláškovú cenu sa prevádzal „načierno“ v hotovosti, keďže štát zákonom obmedzoval trhové ceny, ktorých výška sa medzi občanmi takýmto spôsobom zreálnovala, pričom tento postup pretrvával aj po roku 1989 z dôvodu obchádzania dane z príjmu. Konanie v zhode s formálne platným právom v dobe pred rokom 1989 nemôže obstať pred súčasným materiálno - hodnotovým poňatím práva, a preto nemožno považovať poskytnutie minimálnej kúpnej ceny (hoci v súlade s formálne platnou vyhláškou) v kontexte všetkých okolností prípadu za „PRIMERANÚ“ zmluvnú podmienku, čo vyplýva aj z nálezu Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 24.11.2004 sp. zn. III. ÚS 620/02. Rovnako Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 5Sžo/63/2010 uvádza, že „zákonnosť“ určenia kúpnej ceny nemožno stotožňovať s jej „primeranosťou“. Zatiaľ čo pojem „zákonnosť“ vyjadruje súlad ustanovenej ceny s platnými cenovými predpismi, resp. inými zákonnými obmedzeniami výšky ceny, „primeranosť“ vyjadruje istú mieru ekvivalencie zmluvných plnení. Dôležitým faktorom pri posudzovaní primeranosti ceny je miera možnosti oboch strán určiť ceny, prípadne následky odmietnutia uzavrieť kúpnu zmluvu, ak sú podmienky nastolené druhou zmluvnou stranou nevýhodné. V čase uzavretia kúpnych zmlúv bol štát v prípade kúpy nehnuteľnosti od občana, ale aj v prípade vyvlastnenia nehnuteľnosti viazaný cenou ustanovenou vo vyhláške č. 47/1969 Zb. podľa druhu nehnuteľnosti, ako aj podľa spôsobu jej užívania, pričom vyhláška reflektovala systém nerovného obsahu vlastníckeho práva. V zmysle tejto doktríny bolo socialistické (t.j. aj štátne) vlastníctvo postavené nad vlastníctvo osobné. Osobitne sa to týkalo pozemkov, ku ktorým malo byť osobné vlastníctvo oslabované až do rozsahu jeho zániku v prospech všetkých pozemkov“.

Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre považuje za primeranú náhradu za vyvlastnený pozemok kompenzáciu korešpondujúcu hodnote veci. V spojitosti nepovažuje za primeranú výšku náhrady, ktorá je odvodená od ceny, za ktorú bola dotknutá vec nadobudnutá (t.j. v našom prípade analogicky nemožno za primeranú cenu považovať „kúpnu cenu“ podľa vyhlášky, ktorá nerešpektovala rovnosť foriem vlastníctva a zásadným spôsobom znevýhodňovala súkromné vlastníctvo). Ako sa uvádza v rozsudku ESLP zo dňa 05.11.2002 vo veci Pinc a Pincová proti ČR, sťažnosť č. 36548/97, bod 53.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je evidentné, že reštituenti nemohli podpísať kúpnych zmlúv odoprieť, nakoľko predaj bol zo strany kupujúceho presadzovaný a odôvodňovaný tým, že stavba je v politickom záujme a ide o dôležitý záujem, pre ktorý by inak mohol byť pozemok vyvlastnený - t.j. pre stavbu diaľničného mosta. Kúpna cena bola určená za nápadne nevýhodných podmienok, bola nízka a nevynahradila reštituentom výhody a hodnotu možnosti užívať pozemky v Petržalke (išlo o potenciálne stavebné pozemky a záhrady) a to ani v čase podpisu zmluvy. Možno teda uvažovať o nápadne nevýhodných podmienkach nielen k dnešnej dobe, ale k vtedajšej dobe. V praxi obvykle tieseň a nápadne nevýhodné podmienky pritom od seba oddeliť ostrou hranicou možné nie je.

V ďalšej časti odvolania poukázali na to, že k problematike kúpnej zmluvy uzatvorenej za nápadne nevýhodných podmienok na reštitučné účely pojem „tieseň“ judikoval Ústavný súd SR vo svojom náleze I. ÚS 154/08 zo dňa 26.02.2008 a Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 3 Cdo144/96 z 25. marca 1997, podľa ktorého „tieseň predstavuje objektívny hospodársky alebo sociálny, niekedy i psychický stav osoby (vyvolaný napr. rozrušením, obavami o blízku osobu a pod.), ktorý na ňu dolieha takým spôsobom a takou závažnosťou, že ju obmedzuje v slobode rozhodovania v takej miere, že urobí právny úkon, ktorý by inak neurobila“. V súlade s týmito závermi možno konštatovať, že v prípade reštituentov a pôvodných vlastníkov pri prevodoch pozemkov existoval základ tiesne spočívajúci v

objektívne existujúcim a pôsobiacom stave, ktorý bol súčasne pohnútkou pre prejav dotknutých osôb tak, že konali vo svoj neprospech.

Podľa citovaného judikátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.04.1993 sp. zn. 5 Cdo 36/93 dospel NS SR k záveru, že zmluvy treba hodnotiť tiež z hľadiska požadovaného kvalifikovaného stupňa nevýhodnosti, t.j. nápadnej nevýhodnosti podmienok zmluvy, pričom ak právny úkon bol urobený v tiesni, jeho následkom sú podmienky poškodzujúce predávajúceho a zvýhodňujúce kupujúceho. Poškodenie predávajúceho pritom nemusí byť len priame (vyčísľiteľné v peniazoch), ale aj nepriame, pretože tieseň na neho pôsobí takým spôsobom a takou intenzitou, že sa zbavuje veci, ktorej by sa inak nezbavil pre svoj vzťah k nej, vyplývajúci tak ako v prípade reštituentov z toho, že pre neho a jeho blízkych predstavuje trvalú hodnotu, ktorú je veľmi ťažko nahradiť. Z uvedeného vyplýva, že iba porovnanie ceny, za ktorú sa nehnuteľnosť predala s cenovým predpisom platným v čase prevodu nehnuteľnosti, nie je postačujúcim a jediným kritériom pre posúdenie nevýhodnosti zmluvy. Súčasne je potrebné zisťovať ostatné okolnosti a podmienky prevodu, t.j. charakter predajnej nehnuteľnosti, jej účelové určenie na využitie pre seba alebo príslušníkov svojej rodiny.

Z uvedeného kontextu jednoznačne vyplýva, že reštituenti, resp. pôvodní vlastníci by bez existencie tiesne nikdy pozemky za podmienok navrhnutých štátom nepreviedli. Komplexným vyhodnotením podmienok zmlúv možno dospieť k záveru, že protihodnota, ktorú predávajúci dostali, je absolútne neadekvátna hodnote pozemkov a preto boli podmienky zmlúv nápadne nevýhodné. Rodičia oprávnených osôb zdedili pozemky ako holú lúku, na ktorej postupom času zriadili prosperujúcu ovocnú záhradu. Bolo preukázané, že pôvodní vlastníci prišli o nehnuteľnosť, na ktorej hospodárili, z ktorej mali úžitok, ktorá bola ich trvalou hodnotou a na ktorej pestovali ovocné stromy, kríky, a tak prišli o významný zdroj obživy pre celú rodinu. Aj keď štát nemal možnosť dohody o kúpnej cene s vlastníkom pozemku, lebo bol povinný riadiť sa vtedy platným cenovým predpisom, je nutné brať zreteľ na ekvivalentnú stratu, ktorú predávajúci utrpel predajom pozemku, pretože došlo k zhoršeniu jeho finančnej situácie. Pri posudzovaní týchto konkrétnych skutočností v korelácii so zákonne určenou kúpnu cenou, ktorá neodpovedala skutočnej trhovej cene pozemkov v Bratislave, možno konštatovať, že pre pôvodných vlastníkov bolo uzatvorenie kúpnych zmlúv nápadne nevýhodné, lebo týmto aktom tak do budúcnosti stratil výrazne možnosť zabezpečiť si a udržať podstatne vyšší životný štandard, ktorý im zabezpečila utŕžená kúpna cena za pozemky iba na pár rokov. Aj keď predmetom tohto reštitučného konania v zmysle ust. § 1 zákona je len pozemok, odporca správne dospel k záveru, že bolo potrebné pri posudzovaní výhodnosti alebo nevýhodnosti predaja pozemkov pre predávajúcich v súlade s právnym názorom NS SR vyslovený v jeho rozsudku č. 6Sžo/193/2010 prihliadať aj na produkciu porastov, ktoré na ňom boli vysadené a ktoré každoročne prinášali jeho vlastníkom nemalý materiálny aj peňažný úžitok, ktorý je neporovnateľný s úžitkom, ktorý im mohla priniesť úradná kúpna cena za ich nedobrovoľný odpredaj. Nie bez významu je aj fakt, že predajom pozemku došla rodina o miesto na aktívny a zdravý prospešný relax a tiež miesto na stretávanie sa celej rodiny, pričom prípadné nadobudnutie iného pozemku využiteľného ako záhrada v danom období, a ešte v Bratislave, bolo spojené s viacerými ťažkosťami a byrokraciou, pričom takýto náhradný pozemok by mohol byť za pár rokov vlastníkom znova nútené vykúpený alebo vyvlastnený, keby nedošlo k zmene štátneho zriadenia v roku 1989, nakoľko štát vtom čase nepodporoval súkromné vlastníctvo nehnuteľností.

Ako ďalšiu nápadne nevýhodnú podmienku pri predaji posúdil odporca tiež skutočnosť, že sa jednalo o pozemok v Bratislave - Petržalke, na ktorom chceli pôvodní vlastníci a ich deti postaviť viacero rodinných domov, a tak riešiť otázku bývania celej rodiny, keďže ho nemali zabezpečené, čo im však núteným predajom bolo znemožnené. Odporca preto z vyššie uvedených skutočností dospel k správne a spravodlivému záveru, že zo strany kupujúcich vo vzťahu k pôvodným vlastníkom ako predávajúcim pri uzatváraní kúpnych zmlúv na pozemky jednoznačne došlo k porušeniu ekvivalentnosti vzájomných plnení v danom prípade v takej intenzite nevýhodnosti, že ju bolo možno kvalifikovať ako nápadnú, a teda mal správne za preukázané, že objektívne existovali okolnosti majúce za následok stav tiesne a nápadne nevýhodných podmienok pri uzatváraní kúpnej zmluvy, a preto sú splnené podmienky uvedené v ust. § 3 ods. 1 písm. j) zákona.

Skutočnosť, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c.

Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

K povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie sa vyjadril Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril v náleze III. ÚS 119/03-30 a sp. zn. IV. ÚS 115/03 keď vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

Rozsudok súdu trpí vadou zmätočnosti, lebo neobsahuje odôvodnenie zodpovedajúce princípom a požiadavkám na riadne, dostatočné a presvedčivé odôvodnenie. Zo znenia rozsudku je evidentné, že vôbec nezobral do úvahy dôkazné prostriedky predkladané reštituentmi, najmä vo vzťahu k druhu pozemku parcely č. 14701, 14848 a 14850/2 a dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu, že tieto nie sú súčasťou poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Uvedené nesprávne skutkové zistenie je o to paradoxnejšie, že dokonca samotný prvostupňový súd si vo svojom odôvodnení protirečí, keď výslovne vo svojich myšlienkových úvahách potvrdzuje správnosť záveru, že pozemok 14850/2 (cesta) spadá do režimu zák. č. 503/2003 Z.z., t.j. je súčasťou poľnohospodárskeho pôdneho fondu, keď v odôvodnení rozsudku na s. 8 uviedol: „Pravdepodobnosti, že pozemok parc. č. 14850/2 (cesta) by mohol spadať do režimu zák. č. 503/2003 Z.z. svedčí fotokópia situácie lokality, v ktorej sa vykúpené pozemky nachádzali, keď parcela č. 14850/2 (cesta) sa nachádza medzi parcelami č. 14853, 14850, 14854, 14855“.

Krajský súd v rozsudku zamlčal konkrétne, vecne a právne významné argumenty a námietky reštituentov (vrátane všetkých skutkových tvrdení uvedených v čestných vyhláseniach reštituentov, p. D., ako aj p. I.), pričom vôbec sa s nimi nevysporiadal a nevyjadril sa, prečo odmietol ich argumenty a námietky, a oprel sa výlučne o tvrdenia navrhovateľa. Navyše, vo svojom rozsudku jednostranne vyhodnotil skutkový stav v neprospech reštituentov v rozpore s účelom reštitučných zákonov.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a rozhodnutie odporcu ako vecne správne a vydané v súlade so zákonom potvrdiť.

Navrhovateľ - Slovenský pozemkový fond vo vyjadrení k odvolaniu účastníkov 1/ až 4/ navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu ako správny, dostatočne odôvodnený a vydaný v súlade so zákonom potvrdiť. Zotrval na svojich doterajších vyjadreniach čo sa týka kumulatívneho naplnenia zákonom vyžadovaných podmienok pre priznanie reštitučného nároku, nápadne nevýhodných podmienok a tiesne v čase uzavretia zmlúv. Doplnil, že z textu rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Bratislave č. k. 6435/2004 zn.: R2-0993/09/2331/12 zo dňa 30.05.2012 vyplýva, že za nápadne nevýhodné podmienky považoval správny orgán skutočnosť, že kúpna cena prevádzaných nehnuteľností bola určená štátom a nie dohodou medzi účastníkmi zmluvného vzťahu. Štát nemal možnosť dohodnúť sa na kúpnej cene a bol povinný stanoviť ju v súlade s vtedy platnými cenovými právnymi predpismi, teda navrhnúť cenu, ktorá bola v súlade s cenovou vyhláškou. Zo spisového materiálu vyplýva, že kúpna cena pozemkov bola stanovená v zmysle § 14 ods. 1 vyhlášky č. 47/1967 Zb. Správny orgán nepreukázal pochybenie v oceňovaní predmetných pozemkov.

Existenciu nápadne nevýhodných podmienok vylučuje aj skutočnosť, že pozemky, ktoré boli vedené ako ostatné plochy štát vykúpil ako záhrady, t.j. za cenu vyššiu ako bola ich skutočná hodnota. Nie je možné teda konštatovať splnenie nápadne nevýhodných podmienok tak, ako ich vyhodnotil správny orgán vo svojom rozhodnutí.

V prípade tiesne ako druhej podmienky, navrhovateľ uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím NS SR sp. zn. 10Sžr/16/11, v ktorom sa konštatuje, že tzv. hrozba vyvlastnenia (žiadatelia preukazovali vznik tiesne aj hrozbou vyvlastnenia pozemkov) nemohla vyvolať tieseň, nakoľko išlo o legálny postup v súlade so zákonom a podotkol, že vyvlastnenie je inštitútom, ktorý je súčasťou právneho a legálneho štátu aj v súčasnej právnej úprave.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o vyhlásení rozhodnutia uverejnené na úradnej tabuli a na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, najmenej päť dní vopred, rozsudok verejne

vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia, alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 O.s.p.).

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p. sa v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov“. Pokiaľ v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku s výnimkou § 250a (§ 250l ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 250i veta prvá O.s.p. pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

Rozsah súdneho prieskumu podľa piatej časti tretej hlavy O.s.p. je určený rozsahom predmetu, o ktorom rozhodol odporca a námietkami uvedenými v opravnom prostriedku.

Úlohou súdu bolo preto posúdiť, či si správny orgán zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania a či bolo rozhodnutie vydané v súlade s hmotnoprávnymi a procesnoprávnymi predpismi. Súd teda posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú vec relevantný právny predpis a tiež, či vykonané dôkazy robia možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel a prihliada na tie procesné pochybenia, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Zákon č. 503/2003 Z.z. je jedným zo zákonov reštitučného charakteru, ktorého cieľom je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období, vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadoch straty majetku.

Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemku alebo priznanie náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2 uvedeného zákona ako aj, že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25.02.1948 do 01.01.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3 zákona č. 503/2003 Z.z., právo na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady si oprávnená osoba uplatnila v lehote ustanovenej v § 5 ods. 1 uvedeného zákona (do 31.12.2004) a žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 zákona č. 503/2003 Z.z., ako aj, že žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb. a §§ 37-39 zákona č. 330/1991 Zb.).

Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že účastníci konania 1/ až 4/, v postavení oprávnených osôb podľa zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom, uplatnili svoje právo na navrátenie vlastníctva k predmetným pozemkom v lehote stanovenej zákonom.

Citovaný zákon č. 503/2003 Z.z. v ustanovení § 1 upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré neboli vydané podľa osobitného predpisu (zákon č. 229/1991 Zb. a § 37 až 39 zákona SNR č. 330/1991 Zb.). Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria

- a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria,
- b) lesný pôdny fond.

V zmysle svojej doterajšej judikatúry Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal, či

rozhodnutie odporcu nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom, či jeho závery zodpovedajú zásadám logického myslenia a či podklady pre takýto úsudok boli zistené úplne a riadnym procesným postupom.

Možno len zopakovať, že k reštitučným nárokom je potrebné pristupovať zvlášť citlivo, aby v súdnom konaní nedošlo k ďalšej krivde. Uplatnenie reštitučných predpisov má za cieľ obnoviť oprávneným osobám ich pôvodné vlastnícke vzťahy, prípadne poskytnúť náhradný pozemok alebo poskytnúť finančnú náhradu. K reštitúcii dochádza na základe presne stanoveného dôvodu, ktorým boli menovite uvedené prípady straty vlastníctva majetku (reštitučný titul).

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z., oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku

j) kúpnej zmluvy uzavretej v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok.

Predmetom preskúmania v danej veci bolo na krajskom súde rozhodnutie a postup odporcu, ktorým v rámci konania podľa reštitučného zákona účastníkom konania 1/ - 4/ ako oprávneným osobám, ktoré spĺňajú podmienky podľa § 3 ods. 1 písm. j/ zákona, nebolo navrátené vlastnícke právo k žiadaným nehnuteľnostiam, pričom dôvodom nevrátenia vlastníctva je prekážka uvedená v ustanovení § 6 ods. 1 písm. a/, písm. d/ zákona č. 503/2003 Z. z., teda z dôvodu, že

a) pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby a právnickej osoby okrem povinnej osoby (§ 4 ods. 1),

d) pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný.

Ako vyplýva z predloženého spisového materiálu Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 4Sp/95/2012-49 zo dňa 07. mája 2014 zrušil rozhodnutie odporcu č. 6435/2004, zn. R2-0993/09/2331/12 z 30. mája 2012 a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že odporca mal doplniť dokazovanie v predmetnej veci a zistiť okolnosti ohľadne druhu pozemkov vykúpených ako „záhrady“.

Ak odporca bez vykonania dokazovania v dostatočnom rozsahu (a následne aj odôvodnenia) pozemky druhu „ostatná plocha“ zaradil do poľnohospodárskeho pôdneho fondu, takýto jeho postup nie je možné kvalifikovať inak ako nedostatočné zistenie stavu veci, dôsledkom čoho je (vo vzťahu k týmto pozemkom) aj nesprávne právne posúdenie veci. Ak by sa preukázalo, že netvorili poľnohospodársky pôdny fond, bola by vylúčená aplikácia zákona č. 503/2003 Z.z., pretože tento sa vzťahuje len na pozemky, ktoré sú, resp. boli poľnohospodárskou alebo lesnou pôdou.

Podstatou odvolacích námietok účastníkov 1/ až 4/ bolo nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, vada zmätočnosti a námietka, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávne posúdil druh pozemku v momente prechodu na štát a tiež, že nesprávne právne posúdil a vyhodnotil podmienku uzavretia kúpnej zmluvy za nápadne nevýhodných podmienok, ktorých výklad s odkazom na doterajšiu judikatúru nielen všeobecných súdov, ale aj Ústavného súdu SR a ESLP dali do pozornosti.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu v podstate vyplýva, že dokazovanie správneho orgánu je potrebné doplniť a vykonať v rozsahu, ktorý je nad možnosť súdneho konania. Súd totiž môže vykonať iba dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250q ods. 1 veta druhá O.s.p.).

Odvolací súd po tom, ako sa oboznámil s obsahom predloženého súdneho, vrátane administratívneho spisu dospel k záveru totožnému so záverom krajského súdu, že rozhodnutie správneho orgánu bolo potrebné zrušiť. Závery odporcu bez vykonania dostatočného dokazovania a bez ohľadu na to, či pozemok, ku ktorému je uplatnený reštitučný nárok, je alebo nie je poľnohospodárskou pôdou sú predčasné. Ďalší postup bude závisieť od toho, či (a ako) bude preukázané, že pozemok, parcely č. 14701, č. 14848 a č. 14850/2 boli v čase prechodu na štát ostatnou plochou, resp. cestou. V prípade, ak by sa preukázalo, že predmetné parcely netvorili poľnohospodársky pôdny fond, bola by vylúčená aplikácia zákona č. 503/2003 Z.z., ktorý sa vzťahuje len na pozemky, ktoré sú, resp. boli

poľnohospodárskou alebo lesnou pôdou. Pokiaľ by k zmene druhu pozemku došlo až po prechode vlastníctva na štát, odporca by sa s týmto zistením musel v súlade so zákonom vysporiadať, posúdiť, resp. ustáliť reštitučný titul a následne vo veci rozhodnúť, pričom svoje rozhodnutie je povinný náležite odôvodniť.

V ďalšom konaní je povinnosťou odporcu vysporiadať sa so všetkými námietkami navrhovateľa, účastníkov konania, vykonať a doplniť dokazovanie v naznačenom smere, opätovne sa zaoberať aj v žiadosti uplatneným nárokom podľa § 3 ods. 1 písm. j/ zákona č. 503/2003 Z.z. a rozhodnutie náležite a v súlade so zákonom odôvodniť. Súd v správnom súdnictve totiž preskúmvajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O.s.p.) a ich úlohou nie je nahrádzať činnosť správnych orgánov.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

O náhrade trov odvolacieho konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že ich náhradu žiadnemu z účastníkov nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.